

ส่องการส่งออกของไทย...ในวันที่ COVID-19 เข้าขั้นวิกฤต

ฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นทั่วโลกและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในวงกว้าง จนทำให้หลายฝ่ายคาดว่าเศรษฐกิจโลกปี 2563 อาจเข้าสู่ภาวะถดถอย (Recession) อีกครั้งในรอบกว่า 10 ปีนับตั้งแต่วิกฤต Hamburger ซึ่งแน่นอนว่าเศรษฐกิจไทยเองก็จะต้องได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ทั้งทางตรงและทางอ้อมในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยว การบริโภคและการลงทุน รวมถึงการส่งออกซึ่งเป็นเครื่องยนต์ใหญ่ที่สุดในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ล่าสุดเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2563 กระทรวงพาณิชย์ได้ประกาศตัวเลขการส่งออกเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ออกมาหดตัว 4.5% ดีกว่าที่หลายฝ่ายคาด โดยนอกจากจะได้านิสงส์จากการส่งออกทองคำที่ขยายตัวถึง 180% แล้ว มีข้อสังเกตว่าตลาดส่งออกสำคัญของไทย

ที่มีจำนวนผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตจาก COVID-19 ในสัดส่วนสูง ทั้งจีน EU สหรัฐฯ ตะวันออกกลาง เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น ซึ่งมีสัดส่วนรวมกันคิดเป็นเกือบ 50% ของมูลค่าส่งออกรวมของไทย หดตัวน้อยกว่าที่คาด โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

- **ตลาดจีน** หดตัว 2% เนื่องจากการส่งออกสินค้าบางส่วนได้รับผลกระทบจาก COVID-19 โดยเฉพาะการส่งออกผลไม้สด และผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่หดตัวสูงจากการปิดด่าน/ปิดท่าเรือ ขณะเดียวกันสินค้าที่เกี่ยวข้องกับราคาน้ำมันก็หดตัวต่อเนื่องจากเศรษฐกิจจีนที่ชะลอลง อย่างไรก็ตาม การหดตัว

ประเทศ	จำนวนผู้ติดเชื้อสะสม ณ 23 มี.ค.	การส่งออกไทยไปตลาดดังกล่าวเดือน ก.พ.
จีน	81,093	-2.0%
อิตาลี	59,138	+2.9%
สหรัฐฯ	35,345	+18.3% (หักอาวุธฯ)
สเปน	33,089	-3.3%
เยอรมนี	27,289	+1.4%
อิหร่าน	23,049	+25.9%
เกาหลีใต้	8,961	-1.5%
ญี่ปุ่น	1,055	-11.1%

ที่มา : Channel News Asia และกระทรวงพาณิชย์

ดังกล่าวเป็นการหดตัวที่น้อยกว่าที่หลายฝ่ายคาด (หลายฝ่ายคาดว่า การส่งออกไปจีนอาจหดตัวสูงจากการที่จีนมีการปิดเมืองในหลายเมือง ซึ่งอาจกระทบกำลังซื้อและ supply chain) เนื่องจากได้ปัจจัยสนับสนุนจากสงครามการค้าที่ผ่อนคลายลง ทำให้สินค้าที่เคยถูกกีดกันจากปัจจัยดังกล่าวกลับมาขยายตัวดี อาทิ ผลิตภัณฑ์ยางรถยนต์และเครื่องยนต์สันดาปฯ คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ เป็นต้น

- **ตลาด EU** ขยายตัว 1.2% โดยเฉพาะตลาดอิตาลีและเยอรมนีที่มีจำนวนผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตเร่งตัวขึ้นมากยังขยายตัวได้เล็กน้อย จากเครื่องปรับอากาศและเครื่องยนต์สันดาปที่ขยายตัวสูง ทั้งนี้ การที่ตัวเลขการส่งออกของไทยไปตลาด EU โดยรวมยังขยายตัว อาจเป็นเพราะในเดือน ก.พ. ยังไม่เกิด Super Spread ในยุโรปทำให้หากจะดูผลกระทบจาก COVID-19 ในตลาดยุโรป อาจต้องรอประเมินตัวเลขส่งออกเดือน มี.ค. อีกครั้ง (ตลาดสเปนหดตัว 3.3% จากการส่งออกเครื่องปรับอากาศและรถจักรยานยนต์เป็นหลัก)

- **ตลาดสหรัฐฯ** หดตัวถึง 37% เนื่องจากฐานที่สูงในปีก่อนจากการส่งออกอาวุธกลับหลังจากมีการฝึก Cobra Gold อย่างไรก็ตาม หากหักอาวุธออก จะพบว่าตลาดสหรัฐฯ กลับมาขยายตัวถึง 18.3% จากปัจจัยสนับสนุนเดิมที่หลายสินค้าของไทยเข้าไปแทนที่สินค้าจีนในตลาดสหรัฐฯ ได้มากขึ้นจากสงครามการค้า อาทิ คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาง อุปกรณ์กึ่งตัวนำ เครื่องประดับ เหล็ก เป็นต้น

- **ตลาดเกาหลีใต้** หดตัวเพียง 1.5% สวนทางกับยอดผู้ติดเชื้อของเกาหลีใต้ในเดือน ก.พ. ที่เร่งตัวขึ้นเร็วที่สุดในโลก แต่เนื่องจากเกาหลีใต้มีมาตรการเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพทำให้สามารถควบคุมสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว โดยสินค้าที่ช่วยประคองให้ตลาดเกาหลีใต้ไม่หดตัวมาก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องปรับอากาศ กระจกและผลิตภัณฑ์กระจก เป็นต้น

- **ตลาดญี่ปุ่น** หดตัวถึง 11.1% สูงสุดเมื่อเทียบตลาดที่มีผู้ติดเชื้ออันดับต้นๆ ของโลก โดยสินค้าที่กดดันการส่งออกไทยไปญี่ปุ่นในเดือน ก.พ. ยังเป็นสินค้าอุตสาหกรรมเป็นหลัก อาทิ รถยนต์ เครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และส่วนประกอบ ซึ่งได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจญี่ปุ่นโดยรวมที่ชะลอลงมาตั้งแต่ช่วงก่อนเกิด COVID-19 อย่างไรก็ตาม สินค้าอาหารซึ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตยังขยายตัวได้ โดยเฉพาะไก่แปรรูป ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรอันดับ 1 ของไทยไปญี่ปุ่น

- **ตลาดอิหร่าน** ขยายตัวถึง 25.9% จากการส่งออกยางพารา รถยนต์ ผลไม้กระป๋องที่ยังขยายตัวได้สูง เช่นเดียวกับตลาดตะวันออกกลางโดยรวมก็ยังขยายตัวได้ถึง 16.4% โดยตัวเลขการส่งออกไปภูมิภาคดังกล่าวที่ยังขยายตัวสูงอาจยังไม่ได้สะท้อนผลกระทบจาก COVID-19 มากนัก เนื่องจากตัวเลขผู้ติดเชื้อในตะวันออกกลางเริ่มเร่งตัวขึ้นในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้อาจต้องพิจารณาตัวเลขการส่งออกเดือนมีนาคมอีกครั้ง โดยเฉพาะในตลาดส่งออกหลักในภูมิภาคทั้ง ซาอุดีอาระเบีย กาตาร์ อิสิราเอล เป็นต้น ที่มียอดผู้ติดเชื้อเร่งขึ้นสูง

แม้ว่าการส่งออกของไทยโดยรวมในช่วง 2 เดือนแรกปี 2563 จะหดตัวเพียง 0.8% ดีกว่าหลายประเทศหลายคู่แข่งสำคัญทั้งเกาหลีใต้ (-1.1%) สิงคโปร์ (-2.9%) ญี่ปุ่น (-1.7%) เป็นต้น แต่การส่งออกของไทยในช่วงที่เหลือของปี 2563 ยังต้องเผชิญปัจจัยเสี่ยงอยู่มาก โดยเฉพาะสถานการณ์ COVID-19 ที่ไม่มีใครทราบว่าจะยุติลงเมื่อใดและยังไม่สามารถประเมินผลกระทบได้ชัดเจน แต่ตัวเลขส่งออกในช่วงที่ผ่านมาสะท้อนได้บางส่วนว่าการส่งออกของไทยมีความยืดหยุ่นมากขึ้นกว่าอดีตจากการมีสินค้าที่หลากหลายและการกระจายตลาดส่งออกที่ดี